

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА
ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА СРЕД ЛИЦА, ЗАЕМАЩИ ВИСШИ
ПУБЛИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ**

Коментар	Автор	Дата
За отмяна на чл. 8, ал. 6 от сегашния ЗПКОНПИЧл. 8, ал. 6 от сегашния ЗПКОНПИ е:„(6) Заместник-председателят и членовете на Комисията се избират от Народното събрание по предложение на председателя на Комисията.”Тази разпоредба трябва да се отмени, защото липсва каквато и да е логика, обосновка или причина, избраният председател да предлага останалите членове на комисията. Обосновката, че така се създава по-добър работещ екип е несериозна и невярна. Един независим колегиален орган може да работи ефективно само когато неговите членове не са свързани лица и нямат никакви зависимости помежду си, а в този случай председателят си определя останалите членове по някакви неясни и нерегламентирани критерии и симпатии, а НС узаконява избора му. Това според мен е една неправилна практика, която за съжаление се прилага и при избора на членовете и на други независими органи. Затова предлагам чл.8, ал. 6 от сега действащия ЗПКОНПИ да се отмени.Както вече предложих в друг коментар, предлагам и да се промени чл. 8 от сегашния ЗПКОНПИ относно избора на председател, зам.-председател и членове на сега действащата КПКОНПИ, която ще бъде вече с друго име след приемането на закона.По аналогия с този законопроект предлагам двама от членовете да се избират от НС, двама да се избират от ВКС и ВАС и един да се назначава от президента. Считам, че това би било едно целесъобразно решение и ще допринесе за необходимия баланс между двете комисии.Горните промени трябва да влязат в сила едва след изтичането на мандата на сегашните членове на КПКОНПИ.	Илия Христозов	10.10.2022
Въпрос към Министерството на правосъдиетоЗащо тук не е даден имейл, на който да се изпращат коментарите и становищата?	Илия Христозов	09.10.2022

За аналогични промени и в КПКОНПИПредлагам аналогични промени да се направят и за избора/назначаването на членовете на сега действащата КПКОНПИ, която ще бъде вече с друго име след приемането на закона. Двама от членовете да се избират от НС, двама да се избират от ВКС и ВАС и един да се назначава от президента. Считам, че това би било едно целесъобразно решение и ще допринесе за необходимия баланс между двете комисии.Разбира се, горните промени трябва да влязат в сила едва след изтичането на мандата на сегашните членове на КПКОНПИ.	Илия Христозов	08.10.2022
---	-----------------------	-------------------

За отпадането на чл. 9 и на част от чл. 8 от законопроекта - 3 част В мотивите към Решение № 8/1996 г. по КД № 7 от 1996 г. КС също посочва, че: „Президентът на Република България е държавен глава. Защитата на основните президентски правомощия от въздействието на политическата конюнктура и от ограничаването им с гласувани от парламентарното мнозинство закони се осигурява чрез уреждането им на конституционно равнище. Упражняването на тези правомощия може да се поставя в зависимост само от предвидените в Конституцията условия. Правомощията на президента са изброени в Конституцията въз основа на принципа на изричното възлагане. Недопустимо е ограничаването със закон на конституционно установените правомощия. Когато със законова уредба се ограничава (поставя под условие) упражняването на конституционно установено правомощие, въпросът надхвърля границите на целесъобразността и навлиза в сферата на конституционосъобразността. Противното разбиране би позволило всяко конституционно установено правомощие на държавен орган да бъде ограничавано чрез закон и би обезсмислило до голяма степен Конституцията на Република България. “Ясно е видно от гореизложеното, че разпоредбата на чл. 9 няма място в законопроекта. По подобен начин стои и въпросът относно разпоредбите на чл. 8. Известно е, че според чл. 73 от Конституцията: „Чл. 73. Организацията и дейността на Народното събрание се осъществяват въз основа на Конституцията и на правилник, приет от него.“ Следователно спорно е от конституционална гледна точка дали с отделен закон може да се разпорежда на НС какво да прави в един или друг случай. Известно е, че при всеки подобен случай на избор, НС си определя собствени правила за процедурата на избора. Следователно от чл. 8 има смисъл да останат май-много неговите първа и втора алинея. В подкрепа на становището ми, че трябва да отпадне по-голямата част от чл. 8 и целия член 9 е и фактът, че в законопроекта няма и намек за подобна подробна процедура относно избора на членовете на Комисията от ВКС и ВАС. Няма никаква логика за една от трите власти да има подробни задължения в закона, а за друга власт да няма. В този случай се получава, че е в сила известната поговорка „За кучета и котки

Илия
Христозов

08.10.2022

За отпадането на чл. 9 и на част от чл. 8 от законопроекта - 2 частИзискването за прозрачност, от една страна, и принципът за разделение на властите, от друга, са ключови при гарантиране демократичността на управлението. Те са плод на една и съща идея за начина, по който да се упражнява държавната власт. Имат и паралелно действие, насочено към една и съща цел. В изискването за прозрачност би могло да се види дори едно своеобразно надграждане на принципа за разделение на властите. В този смисъл и решението как да се ангажират държавните органи с изискванията на прозрачното управление трябва да се търси в рамките на установения в Конституцията баланс на правомощията на висшите държавни органи. Когато един висш държавен орган се нагърбва с осигуряване прозрачността на дейността на друг висш държавен орган, винаги съществува опасност неговата инициатива да влезе в разрез с принципа за разделение на властите.“ По отношение на мястото на президента спрямо трите власти и за правото му на самостоятелна преценка КС посочва, че: „Предвид правното му положение на орган, който олицетворява единството на нацията, Конституцията отрежда на държавния глава консолидираща роля в конституционно установената система на държавното управление, който стои редом с другите, натоварени от Конституцията с упражняването на законодателна, изпълнителна и съдебна власт висши държавни органи, без да може да се ангажира и идентифицира в същото време с някоя от тези три власти. Президентът е самостоятелен държавен орган и черпи своите правомощия направо от Конституцията. Основният ни закон му предоставя както присъщи с оглед на неговия правен статус правомощия, така и правомощия, които се отнасят до домена на всяка една от разделените власти. По този начин Конституцията очаква от него да гарантира баланс между трите власти.Никоя от трите власти не стои йерархически над президента, нито някоя от тях му е подчинена.В същото време Основният ни закон, предвид правното му положение и по-специално обстоятелството, че той не носи политическа отговорност пред Народното събрание, въвежда конкретен механизъм, който да изключи надмощие на президента над другите власти и да изключи каквото и да е влияние върху

Илия
Христозов

08.10.2022

За отпадането на чл. 9 и на част от чл. 8 от законопроекта - 1 част В чл. 9 на законопроекта са регламентирани редица задължения на президента във връзка с определения от него член на Комисията. Според мен тези разпоредби са излишни и са в противоречие с някои от текстовете в Конституцията. Конституционното основание президентът да може да назначава член на Комисията е в чл. 98, т. 7: „Чл. 98. Президентът на републиката: 7. назначава и освобождава от длъжност и други държавни служители, определени със закон;“ Видно е, че законодателят не е предвидил в Конституцията никакви допълнителни условия или ограничения за съответния избор на президента. Единственото условие е съответната длъжност да е определена със закон. На мен не ми е известна практика на КС конкретно по тази разпоредба, но има тълкувателни решения на КС по отношение на други правомощия на президента, на основание чл. 98, точки 9-13, като например Решение № 6/2012 г. по КД № 3 от 2012 г. и Решение № 8/1996 г. по КД № 7 от 1996 г., в които макар и да са по други казуси, КС посочва общите постулати за правомощията на президента и за неговото място спрямо трите власти. От тези решения е видно, че президентът е държавен глава и олицетворява единството на нацията и неговите укази се осъществяват на основата на вътрешното убеждение на държавния глава и в тях е въплътена самостоятелната преценка и воля на президента. Изрично е посочено, че тези укази „не могат да бъдат придружавани с мотиви, доколкото Конституцията само в един случай изисква задължително мотивиране указите на президента. Това са указите по чл. 101, ал. 1 от Конституцията, с които президентът мотивирано връща закон в Народното събрание за ново обсъждане. Оттук следва, че всички останали укази на държавния глава не следва да бъдат придружавани с мотиви“. А щом указът не е задължително да се придружава с мотиви, следователно и със закон не може да се задължи президента да мотивира своя избор, така както е указано в чл. 9, ал. 2. Посочено е още и, че правото на президента да упражни своите правомощия „не е обвързано с предвидени от закон конкретни основания и може да бъде упражнено от президента във всеки случай, когато той прецени“. Ще приложа тук някои извадки от

Илия
Христозов

08.10.2022

Предложение за особените мнения и протоколите. Считам, че разпоредбите на чл. 13, ал. 3 и 4: „3) Членовете имат право на особено мнение, което се мотивира и се отразява в протокола по ал. 4.4) За заседанията на Комисията се води протокол.“ са неточни и непълни. Вярно е, че в част от държавните органи и ведомства има практика особените мнения да се прилагат към протоколите от заседанията, но считам, че тази практика е погрешна и не е в духа на принципа на прозрачност. В по-голямата част от държавните органи и ведомства, като например Конституционния съд, Комисията за защита на конкуренцията и други, е регламентирано особените мнения да се прилагат към съответното решение. Такава е правната регламентация и в сродната КПКОНПИ, което е отразено в чл. 163, ал. 10 от нейния правилник. Това е и правилният подход според мен, защото именно решенията имат по-голяма публичност и към тях има по-голям обществен интерес и затова е добре от тях да се разбере освен мнението на мнозинството на членовете на Комисията, така и евентуалните особени мнения. Към протоколите от заседанията няма такъв голям обществен интерес, но те трябва да са достатъчно подробни, за да могат да отразят реалните дискусии и изказани мнения, което също е добре да бъде ясно и точно регламентирано в съответния нормативен акт. Добър пример за такава ясна регламентация е разпоредбата на чл. 163, ал. 11 от правилника на КПКОНПИ. По мое мнение обаче, горепосочените правни регламентации трябва да са в съответния закон, а не в устройствения правилник и вече има редица примери, когато тези регламентации са в устройствените закони, а в устройствените правилници е регламентирана по-подробно самата процедура със съответните срокове. Във връзка с гореизложеното предлагам разпоредбите на чл. 13, ал. 3 и 4 да придобият следния вид: „3) Членовете имат право на особено мнение, което се мотивира и се прилага към решението по ал. 2.4) За заседанията на комисията се води протокол, в който се отразяват разискванията и гласуването на всеки от членовете на комисията.“	Илия Христозов	06.10.2022
---	-----------------------	-------------------

Предложения за изменения и допълнения
За образователния ценз на членовете на Комисията
Няма никаква логика, а и липсва обосновка в мотивите, защо е допуснато ограничението в чл. 7, ал. 2, всички членове на Комисията да бъдат само с висше юридическо образование и с най-малко 10 години юридически стаж, т.е. да бъдат само от юридическата гилдия. Видно е, че двама от членовете ще са съдии от ВКС и ВАС и освен това всички разследващи инспектори ще бъдат „лица с висше юридическо образование, с образователно-квалификационна степен "магистър" и най-малко 10 години юридически стаж“, следователно юристите ще бъдат достатъчно добре представени в самата Комисия, а и в нейната администрация. Известно е обаче, че корупцията е свързана преди всичко с нарушения от икономическо и финансово естество. Следователно трябва да има и хора в Комисията със съответните икономически познания, така както е предвидено например, в чл. 8, ал. 3 от сегашния ЗПКОНПИ. За обикновените членове на КПКОНПИ законодателят дори не е предвидил никакви ограничения по отношение на специалността на образователния ценз (чл. 8, ал. 4 от ЗПКОНПИ), което също има логика за конкретния случай, защото за членовете на такава комисия не е толкова важно вида на образованието, а са най-важни нравствените качества. Прекалено ми се струва и изискването всички членове да са с най-малко 10 години професионален стаж. Затова предлагам разпоредбата на чл. 7, ал. 2 да бъде в един от следните варианти: „За членове на Комисията се избират, съответно назначават български граждани с високи професионални и нравствени качества, които имат висше юридическо или икономическо образование, с образователно-квалификационна степен "магистър" и най-малко 10 години професионален стаж.“ или „За членове на Комисията се избират, съответно назначават български граждани с високи професионални и нравствени качества, които имат висше юридическо или икономическо образование, с образователно-квалификационна степен "магистър" и най-малко 5 години професионален стаж.“, като в този случай изречение второ от чл. 7, ал. 1 да придобие вида: „Комисията се председателства на ротационен принцип за една година, като председателят се определя чрез

Илия
Христозов

06.10.2022